

LUNDS UNIVERSITET

Klimatförändring enligt Bush, Obama, och Trump

Ett säkerhetiseringsperspektiv

Alexander Strandman

Kandidatuppsats

Vårterminen 2019

Lunds universitet

Statsvetenskapliga institutionen

Abstract

The first three US Presidents of the century have, to say the least, had differing views concerning the nature of climate change and how this issue is addressed most appropriately – as noted by the fact that the issue has gone back and forth between being a security issue and basically disappearing from the security agenda altogether. In order to shine a light on how this has happened, this study aims to investigate President Bush, Obama and Trump's rhetoric on climate change through a discourse analysis based on the securitization theory of the Copenhagen School. Securitization is the process by which actors, through discourse, transform issues into security issues. Desecuritization refers to the reverse process, by which an issue is removed from the security agenda. The study intends to investigate how securitization and desecuritization processes have been reflected in the rhetoric of the presidents. The analysis has shown that President Bush initiated a climate change desecuritization process by carrying out desecuritization acts of the rearticulating kind. Furthermore, it showed that President Obama began a clear process of securitization of the climate change issue. Lastly, the analysis showed that President Trump initiated his own desecuritization process of the issue, mainly through silencing.

Nyckelord: klimatförändring; George W. Bush; Barack Obama; Donald Trump; säkerhetsiseringsteori; Köpenhamnsskolan

Antal ord: 9903

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	5
1.1	Syfte & frågeställning	6
2	Säkerhetsiseringsteori.....	7
2.1	Säkerhetsisering.....	7
2.2	Avsäkerhetsisering.....	10
2.3	Säkerhetsiseringsteori & miljösektorn.....	11
2.4	Applicerande & avgränsande	12
3	Metod	14
3.1	Köpenhamnsskolan & diskursanalys	14
3.2	Diskursanalys som koncept	14
3.3	Analysverktyg	16
3.4	Material & avvägningar	17
4	Kontextualisering.....	18
4.1	2000-talets amerikanska klimatförändringspolitik	18
5	Presentation av presidenternas uttalanden.....	20
5.1	George W. Bush (2001-2009).....	20
5.2	Barack Obama (2009-2017).....	22
5.3	Donald Trump (2017-).....	25
6	Analys	29
6.1	George W. Bush.....	29
6.2	Barack Obama	31
6.3	Donald Trump.....	32
7	Resultat & slutsatser.....	35
7.1	Vidare forskning	36

Innehållsförteckning

8 Referenslista.....	37
8.1 Böcker.....	37
8.2 Artiklar.....	37
8.3 Elektroniska källor	37
8.4 Uttalanden – George W. Bush.....	39
8.5 Uttalanden – Barack Obama	40
8.6 Uttalanden – Donald Trump.....	43

1 Inledning

”Det är dags att förstå *Miljön* för vad den är: det tidiga tjugoförsta århundradets nationella säkerhetsfråga. De politiska och strategiska konsekvenserna av växande populationer, spridning av sjukdomar, avskogning och markerosion, vattenutarmning, luftföroreningar och eventuellt stigande havsnivåer i kritiska, överbefolkade regioner som Nildeltat och Bangladesh – utvecklingar som kommer att leda till massmigrationer och, i sin tur framkalla gruppkonflikter - kommer att vara den centrala utrikespolitiska utmaningen från vilken de flesta andra till slut kommer att uppstå [...]”¹

Robert D. Kaplan 1994, The Atlantic

Denna förutsägelse gjorde den amerikanske journalisten Robert D. Kaplan 1994 i sin artikel *The Coming Anarchy*, som publicerades i tidskriften *The Atlantic*. I den numera klassiska artikeln spås, liksom citatet ovan visar, att miljön kommer att bli en av det nya århundradets stora säkerhetsfrågor – om rent av ej den största. Kaplans artikel var tidig med att göra kopplingen mellan miljö och säkerhetsfrågor. Detta är idéer som så småningom även har spridit sig till det politiska samhället i USA – särskilt när det gäller klimatförändring. När vi nu tittar tillbaka på de två första årtiondena av det nya århundradet märks att USA:s officiella perspektiv och policy angående klimatförändring som säkerhetsfråga genomgått stora förändringar, på ett nästintill berg-och-dalbana-liknande sätt. I mars 2001 meddelade Bush-administration att Kyotoprotokollet, en internationell överenskommelse som signerades av den tidigare presidenten Bill Clinton 1997 och som dikterade att USA skulle minska sina koldioxidutsläpp med sju procent, ej skulle implementeras (Kirby 2001; UNFCCC). Under Barack Obamas administration intensifierades istället USA:s åtgärder för att bekämpa klimatförändring, vilket bl.a. visade sig i och med USA:s inträde i Parisavtalet, som undertecknades 2016 och syftar till att begränsa global temperaturökning genom att minska koldioxidutsläpp. Parisavtalets långsiktiga mål är att hålla ökningen av den globala medeltemperaturen långt under två grader över förindustriella nivåer, då detta tros minska riskerna och effekterna av klimatförändring avsevärt (Reguly & McCarthy 2015). Med Donald Trump förändrades USA:s officiella förhållningssätt gentemot klimatförändring återigen. Denna nya attityd manifesterade sig möjligtvis tydligast 2017 när Trump-administrationen avslöjade sin avsikt att dra ut USA ur det nyligen överenskomna Parisavtalet så snart detta var

¹ Alla översättningar från engelska till svenska har gjorts av författaren.

legalt möjligt (Restuccia 2017). 2000-talets tre första amerikanska presidenter och deras administrationer har alltså minst sagt haft delade åsikter, perspektiv och uppfattningar gällande klimatförändringens natur samt hur denna fråga lämpligast bör hanteras och klimatförändringsfrågan har i USA pendlat fram och tillbaka mellan att vara en viktig säkerhetsfråga och att i princip försvinna från säkerhetsagendan helt och hållet.

1.1 Syfte & frågeställning

För att fastställa hur detta har gått till ämnar denna studie undersöka och tydliggöra presidenterna Bush, Obama och Trumps retorik angående klimatförändring genom en diskursanalys grundad på Köpenhamnskolans säkerhetsiseringsteori. Kortfattat är säkerhetsisering den process genom vilken aktörer, via diskurs, transformerar frågor till säkerhetsfrågor – alltså en extrem variant av politisering. Det nära besläktade konceptet avsäkerhetsisering syftar på den motsatta processen, genom vilken en fråga transformeras från att vara en säkerhetsfråga till att bli en vanlig politiserad fråga (säkerhetsiseringsteorin kommer att redogöras för i mer detalj i kapitel 2). Studien kommer alltså att undersöka och försöka fastställa hur säkerhetsiserings- samt avsäkerhetsiseringsprocesser har reflekterats i dessa tre presidenters retorik och på detta vis bidra med mer klarhet i detta specifika fall. Forskningsfrågan som studien ämnar svara på är följande:

Hur reflekteras säkerhetsiserings- och avsäkerhetsiseringsprocesser av klimatförändringsfrågan i form av talakter i presidenterna Bush, Obama och Trumps retorik?

Denna studies syfte och frågeställning är relevant av flera skäl. Den inomvetenskapliga relevansen grundas på att studien syftar till att kumulativt bidra till befintlig forskning om hur säkerhetsisering och avsäkerhetsisering av klimatförändringsfrågan har skett genom politisk diskurs. Studien har även utomvetenskaplig relevans då klimatförändringsfrågan, liksom visats ovan, pendlat mellan att ha behandlats som ett allvarligt problem och en ickefråga. Grundat på det faktum att Trump-administrationen i nuläget ämnar ta ut USA ur Parisavtalet är det även av intresse att undersöka retoriken som lett fram till detta beslut.

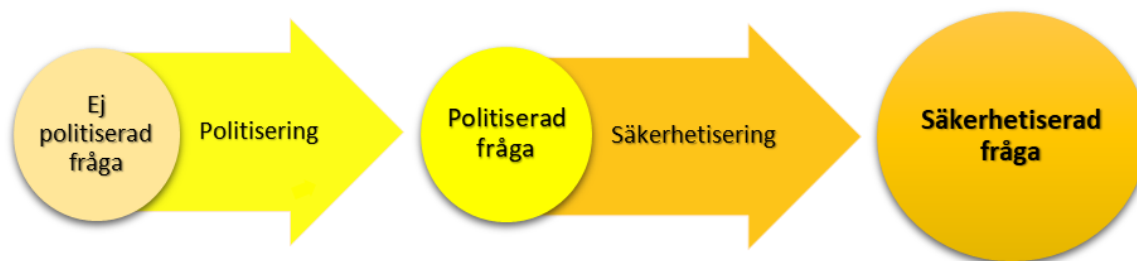
2 Säkerhetiseringsteori

Detta kapitel redogör för studiens teoretiska utgångspunkt och ramverk. Det redogör först för bakgrunden till konceptet säkerhetisering och beskriver sedan säkerhets- och avsäkerhetsprocessen samt definierar tillhörande centrala begrepp. Kapitlet redogör sedan för kopplingen mellan säkerhetisering och miljösektorn för att därefter avsluta med en beskrivning av på vilket vis säkerhetiseringsteorin kommer att appliceras i denna studie.

2.1 Säkerhetisering

Tillsammans publicerade den så kallade Köpenhamnskolans mest framstående forskare Barry Buzan, Ole Wæver och Jaap de Wilde 1998 boken *Security: A New Framework for Analysis*, i vilken den då nya säkerhetiseringsteorins innovationer presenterades (Buzan et al. 1998, s. vii). Det är från detta verk som studien hämtar sitt grundläggande ramverk.

Köpenhamnskolan definierar säkerhet som den akt som tar en politisk fråga bortom de etablerade spelreglerna och utmålar den som antingen en särskild slags politik eller som någonting som är över politik (Buzan et al. 1998, s. 23). Detta innebär att säkerhetisering (eng. *securitization*) kan ses som en extremare variant av politisering. Enligt Buzan et al. befinner sig alla allmänna frågor någonstans på ett spektrum. Spektrumet kan antas börja vid *ej politiserad*, vilket innebär att frågan ej behandlas politiskt och att den ej på något vis görs till en del av allmän debatt och allmänna beslut. Spektrumet sträcker sig sedan vidare till *politiserad*, vilket innebär att frågan är en del av allmän policy och att den blir föremål för allmänna beslut och resurstilldelning inom den vanliga politikens ram. När en fråga befinner sig i slutet av spektrumet har den nått nivån *säkerhetsiserad*, vilket innebär att den presenteras som ett existentiellt hot som kräver att akuta åtgärder vidtas och som legitimerar handlingar och beslut utanför den vanliga politiska procedurernas ram (Buzan et al. 1998, s. 23-24). Denna dynamik förtydligas på nästa sida i Figur 1.

Figur 1. Säkerhetsiseringsspektrumet

Enligt säkerhetsiseringsperspektivet ligger konceptet säkerhets betydelse alltså ej i någonting konkret eller i det människor medvetet anser att konceptet betyder, utan i hur det används. Någonting förvandlas till en säkerhetsfråga eftersom det argumenteras för att denna fråga är viktigare än andra och därför borde prioriteras (Buzan et al. 1998, s. 24). Wæver menar att någonting per definition blir en säkerhetsfråga när eliter argumenterar för att så är fallet. Vidare argumenteras för, med grund i språk teori, att konceptet säkerhet borde förstås som en talakt. Detta innebär att säkerhet inte är intressant som ett tecken för någonting mer konkret och att yttrandet själv är akten. Genom att yttra säkerhetsretorik flyttar aktören en specifik fråga till ett specifikt område och yrkar på rätten att använda alla erforderliga medel för att hantera problemet (Wæver 1995, s. 55).

En fråga blir alltså inte en säkerhetsfråga för att ett existentiellt hot faktiskt existerar, utan för att ett sådant hot påstås existera. Dock räcker det inte att en fråga presenteras som en säkerhetsfråga för att den ska kunna anses vara säkerhetsiserad – detta är endast den form av talakt Buzan et al. benämner *säkerhetsiseringsakt*. Denna säkerhetsiseringsakts utmärkande karaktärsdrag är en särskild retorisk struktur, som inkluderar fokus på överlevnad och akuta åtgärder och som grundar sig i förståelsen att om ett specifikt problem ej hanteras omedelbart, kommer det inte kunna hanteras i framtiden (Buzan et al. 1998, s. 26). En fråga blir dock endast fullständigt säkerhetsiserad när den tänkta publiken även accepterar den som sådan. Nödåtgärder måste dock ej ha vidtagits för att en fråga ska kunna anses vara säkerhetsiserad – det viktiga är att det existentiella hotets existens har argumenterats för framgångsrikt, genom en säkerhetsiseringsakt, och att denna argumentation uppnått nog effekt för förmandet av en plattform som möjliggör vidtagandet av nödgärder som ej hade varit möjliga utan säkerhetsiseringsdiskursen (Buzan et al. 1998, s. 24-25).

Figur 2. Säkerhetsiseringsprocessen

Värt att understryka är att Köpenhamnskolan motsätter sig en objektiv syn på säkerhet och argumenterar därför för att det ej är analytiskt värdefullt att sträva efter ett objektivt angreppssätt. Buzan et al. menar att det ej är möjligt att analysera säkerhetsiseringen av en viss fråga och sedan avgöra huruvida det påstådda existentiella hotet är legitimt, då detta skulle kräva ett objektivt mätredskap för säkerhet – någonting de inte anser att någon säkerhetsteori har lyckats utveckla (Buzan et al. 1998, s. 30). De vill alltså undvika en objektiv tolkning av säkerhet och betona att säkerhet istället konstrueras och formas av aktörer och därför är någonting subjektivt. De menar vidare att benämningen subjektiv ej är tillräcklig då det faktum att en enskild aktör påbörjar en säkerhetsiseringsprocess med hjälp av en talakt inte nödvändigtvis innebär att en fråga uppnår säkerhetsstatus. Liksom tidigare nämnts krävs det även att den tänkta publiken accepterar säkerhetsiseringen i åtminstone någon utsträckning. Säkerhet, liksom all politik, går alltså ej att finna hos objekten eller subjekten – utan mellan subjekten och är därför någonting intersubjektivt och socialt konstruerat (Buzan et al. 1998, s. 31). Eftersom att objektiva säkerhetsbedömningar anses vara utanför detta analytiska ramverks kapacitet ses det ej som analytikerns huvudsakliga uppgift att avgöra huruvida ett specifikt hot faktiskt representerar ett "äkta" säkerhetsproblem. Uppgiften är istället att förstå konstruktionen av en gemensam förståelse av vad som anses vara ett hot (Buzan et al. 1998, s. 33-34, 26). Med grund i detta ämnar inte denna studie att diskutera huruvida klimatförändring är ett legitimt säkerhetshot eller ej.

Säkerhetsiseringsprocessen inkluderar två väldigt centrala enheter som kan vara värda att diskutera. *Referensobjektet* är det objekt som uppfattas vara existentiellt hotat och som anses ha ett värde som innebär att det har en legitim rätt till överlevnad och skydd. Aktörer kan försöka att konstruera vad som helst till ett referensobjekt, men storlek och skala är viktiga variabler när det kommer till vad som utgör potentiellt framgångsrika sådana. Objekt på mitten av skalan, exempelvis begränsade gemenskaper som staten och nationen, har visat sig vara framgångsrikast (Buzan et al. 1998, s. 36). Den *säkerhetsiserande aktören* är den individ eller det kollektiv som utför säkerhetsiseringsakten. Aktörer är ofta politiska eliter, regeringar, byråkratier och lobbyister m.m. Konceptet aktör kan vara något problematiskt eftersom det ofta är svårt att fastställa vem eller vad som egentligen utför säkerhetsiseringsakten. Detta eftersom att det alltid är möjligt att bryta ned ett större kollektiv till mindre komponenter och slutligen till individer. Detta kan göra det komplicerat att avgöra huruvida en specifik individ eller kollektivet som individen representerar ska behandlas som aktören. Buzan et al. menar att individer definitivt kan behandlas som enskilda aktörer, men att om de är fastlåsta i roller som auktoritativa representanter för ett visst kollektiv, kan de generellt ses som detta kollektivs språkrör (Buzan et al. 1998, s. 40-41).

2.2 Avsäkerhetsisering

Då den här studien även behandlar avsäkerhetsisering ämnar följande avsnitt att kortfattat redogöra för denna process. Avsäkerhetsisering (eng. *desecuritization*) definieras av Buzan et al. som den akt som flyttar en fråga från säkerhetsagendan till de överläggande processerna inom den normala politikens sfär (Buzan et al. 1998, s. 40-41). Avsäkerhetsisering är alltså processen som förvandlar en säkerhetsiserad fråga till en politiserad eller ej politiserad fråga – säkerhetsiseringens motsatta dynamik.

Värt att poängtera är att Köpenhamnsskolan argumenterar för att säkerhet och säkerhetsisering ej borde idealiseras utan att koncepten istället generellt borde ses som negativa, då de bidrar till nedtygandet av opposition och ger makthavare möjlighet att utnyttja ”hot” för politiska syften samt möjligheten att hantera frågor med minskad demokratisk kontroll och debatt. De poängterar dock att säkerhetsisering i vissa extrema fall är oundvikligt och att det ibland kan vara ett taktiskt värdefullt alternativ när det kommer till att ge uppmärksamhet till sådant som exempelvis klimatförändring. Avsäkerhetsisering ses dock långsiktigt som det optimala alternativet. Avvägningar måste alltid göras mellan de problematiska sidoeffekterna av att behandla någonting som en säkerhetsfråga och de möjliga fördelarna, som exempelvis

skärpt fokus och större uppmärksamhet. Trots att säkerhetisering kan vara ett rimligt alternativ i vissa specifika situationer, menar Buzan et al. att processen i slutändan väldigt sällan är en oskyldig reflektion av ett ”äkta” säkerhetsproblem – utan ett medvetet politiskt val (Buzan et al. 1998, s. 29).

Buzan et al. ger inte mycket mer uppmärksamhet till avsäkerhetseringsprocessen och konceptet är relativt underutvecklat jämfört med säkerhetisering. Med grund i detta tar denna studie inspiration av Lene Hansen, som menar att säkerhetiseringsteorin ej kan ses som komplett utan avsäkerhetsering och utvecklar detta koncept genom att identifiera fyra idealtyper (Hansen 2012, s. 530). Den första av dessa, som är den enda som Köpenhamnsskolan i någon större utsträckning behandlat, kallar Hansen för stabilisering (eng. *stabilization*). Detta är en form av avsäkerhetsering som innebär en relativt långsam förflyttning ut ur explicit säkerhetsretorik, för att underlätta för en mindre våldsam och mer politisk hantering av en situation. Denna form av avsäkerhetsering, som Wæver använder för att förklara avspänningspolitiken under kalla kriget, ser dock Hansen ej som relevant sedan denna konflikts slut (Wæver 1995, s. 58; Hansen 2012, s. 539). Den andra formen av avsäkerhetsering som Hansen identifierar namnger hon utbytande (eng. *replacement*), vilket innebär att en säkerhetsfråga blir avsäkerhetserad medan en annan fråga säkerhetseras och tar dess plats (Hansen 2012, s. 541). Den tredje variationen kallar Hansen för omartikulering (eng. *rearticulation*), vilket syftar på avsäkerhetsering av en fråga genom att aktivt föreslå politiska lösningar till hoten i fråga. Jämfört med stabilisering och utbytande är omartikulering en mer direkt och radikal form av politiskt hanterande (Hansen 2012, s. 542). Hansens fjärde och sista idealtyp kallar hon nedtystande (eng. *silencing*), vilket helt enkelt syftar på när en fråga praktiskt taget försvinner från säkerhetsdiskursen (Hansen 2012, s. 544-45).

2.3 Säkerhetiseringsteori & miljösektorn

Studiens fokus på säkerhetisering och avsäkerhetsering av klimatförändring gör det värdefullt att kortfattat redogöra för Köpenhamnsskolans perspektiv på säkerhetisering inom just miljösektorn. Buzan et al. är tydliga med att miljösektorn innefattar ett stort antal komplicerade frågor, men menar att de mest centrala av dessa angår det de kallar *förlusten av ekosystem*. Denna kategori av frågor inkluderar allt ifrån klimatförändring och uttunning av ozonlagret till avskogning och förlust av biologisk mångfald. Andra centrala frågor inom

miljösektorn är kopplade till energi, befolkning, mat, ekonomi och konflikt (Buzan et al. 1998, s. 74-75).

Inom miljösektorn är det miljön, eller en specifik strategisk del av miljön, som är referensobjektet – åtminstone på ytan. Det existerar dock även en annan, oftast viktigare, dimension, inom vilken referensobjektet egentligen är mänsklig civilisation. Det som anses stå på spel från detta perspektiv är således uppnådda nivåer av civilisation. Buzan et al. menar att klimatsäkerhet i grunden handlar om upprätthållandet av biosfären som den väsentliga basen vilken all mänsklig aktivitet vilar på (Buzan et al. 1998, s. 75-76). Vidare påstås att den vanligaste uppfattningen inom miljösektorn är att hotet mot biosfären kommer från mänsklig aktivitet, exempelvis koldioxidutsläpp, vilket i sin tur leder till förändringar som innebär ett existentiellt hot mot mänsklig civilisation (Buzan et al. 1998, s. 80). Buzan et al. menar att säkerhetsiseringsförsök sker inom miljösektorn, men att dessa vanligen endast resulterar i politisering av frågan eftersom hoten ofta upplevs vara alltför avlägsna och ospecificerade. De menar vidare att det är denna attityd som radikala miljöaktivister ifrågasätter, då dessa argumenterar för att vidtagandet av åtgärder är ytterst brådskande, någonting som de klassificerar som säkerhetsiseringsretorik (Buzan et al. 1998, s. 83).

2.4 Applicering & avgränsande av säkerhetsiseringsteorin

Denna studie ämnar, liksom tidigare klargjorts, att undersöka de tre presidenternas retorik angående klimatförändring genom en diskursanalys grundad på Köpenhamnskolans säkerhetsiseringsteori – som nu redogjorts för. Detta kommer att göras genom granskandet av hur säkerhetsiserings- samt avsäkerhetsiseringsprocesser har reflekterats i deras retorik. Forskningsfrågan som denna studie ämnar svara på är liksom presenterades i inledningen:

Hur reflekteras säkerhetsiserings- och avsäkerhetsiseringsprocesser av klimatförändringsfrågan i form av talakter i presidenterna Bush, Obama och Trumps retorik?

Liksom märks i frågeställningen kommer studien ej ta hänsyn till huruvida en säkerhetsiserings- eller avsäkerhetsiseringsakt lyckas med att övertala den ämnade publiken och därmed fullborda en säkerhetsiserings- eller avsäkerhetsiseringsprocess framgångsrikt. Istället kommer den att begränsa sig till att leta efter processernas inledande muntliga talakter – alltså säkerhetsiserings- och avsäkerhetsiseringsakter. Denna avvägning har gjorts eftersom publikers acceptans är en oerhört komplex fråga och svår att definiera. Det är bl.a. svårt att fastställa

kausala samband mellan en specifik talakt och en viss publiks acceptering av ett argument. På samma vis kan det vara komplicerat att avgöra vilken publik en viss talakt egentligen är ämnad för och att fastställa kriterier för när acceptans kan sägas ha uppnåtts. Med grund i denna komplexitet och tidsbrist kommer denna studie istället att begränsa sig till att undersöka talakter. Talakten är även delen av säkerhetsiseringsprocessen som Köpenhamnskolans ger mest utrymme till och då studien huvudsakligen grundar sig på deras verk är det passande att begränsa fokus på detta vis.

3 Metod

Följande kapitel redogör för studiens metod. Kapitlet motiverar först valet av diskursanalys med grund i Köpenhamnskolans rekommendationer och redogör sedan för vad som menas med konceptet diskursanalys i mer detalj. Sedan presenterar kapitlet de specifika diskursanalytiska verktyg som har utformats för att användas i analysen av presidenternas uttalanden. Kapitlet avslutar med en redogörelse för material och avgränsningar.

3.1 Köpenhamnskolans & diskursanalys

Köpenhamnskolans menar att säkerhetsisering, och därmed även avsäkerhetsisering, bäst studeras genom att granska diskurs. Med grund i detta argumenteras för att diskursanalys är den lämpligaste metoden när det kommer till hur fall bäst studeras i praktiken (Buzan et al. 1998, s. 25, 176). Detta eftersom att det intressanta är hur någonting etableras som ett säkerhetsshot och ur säkerhetsiseringsperspektivet är det definierande kriteriet för fenomenet säkerhet, liksom tidigare nämnts, en specifik retorisk struktur som går att finna i just diskurs. Buzan et al. argumenterar vidare för att inga sofistikerade lingvistiska eller kvantitativa tekniker behöver användas, utan att det som krävs är diskursanalys i betydelsen att diskurs studeras som subjekt i sin egen rätt och ej som en indikator för någonting mer obskyrt. Med denna metod kommer naturligtvis inga potentiella gömda motiv eller agendor att synliggöras – någonting som Buzan et al. ser som irrelevant då säkerhetsiseringsstudier ej har som primärt syfte att fastställa dolda intentioner. Tekniken beskrivs som simpel – läs och leta efter argument som tar den retoriska och logiska formen som ovan har definierats som säkerhet (Buzan et al. 1998, s. 176-77). Buzan et al. redogör ej i mer detalj för vad de menar med diskursanalys eller vilken form av diskursanalys som lämpas bäst för säkerhetsiseringsstudier och verkar därför lämna den specifika diskursanalytiska metoden för en given studie upp till forskaren själv.

3.2 Diskursanalys som koncept

Innan texten går in mer specifikt på hur denna studies diskursanalys är utformad redogör detta avsnitt kortfattat för diskursanalys som koncept. Trots det alltmer frekventa användandet av begreppet *diskurs* inom den akademiska världen har det en tendens att användas relativt urskillningslöst – någonting som lett till att dess betydelse och innehåll har blivit något oklart och mångtydigt. Vidare är diskursanalys ej en enhetlig idé, utan mer av ett samlingsbegrepp

för en rad tvärvetenskapliga och multidisciplinära tillvägagångsätt som används i olika slags studier. Denna studies mest grundläggande förståelse av begreppet diskurs är, liksom Marianne Winther Jørgensen och Louise Phillips definierar i sin bok *Diskursanalys som teori och metod*:

”[...] ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (eller ett utsnitt av världen).”

(Winther Jørgensen – Phillips 2000, s. 7).

Trots stora skillnader bland studier inom diskursanalytiska inriktningar, identifierar Göran Bergström och Kristina Boréus i sin bok *Textens mening och makt* ett antal grundläggande teoretiska uppfattningar som de generellt är präglade av. Den första och kanske centralaste av dessa uppfattningar är att språk ej ses som ett neutralt kommunikationsinstrument. Direkt avstånd brukar istället tas från synen att språk kan representera en objektiv verklighet. Inom diskursanalytiska inriktningar ses språk istället som en social aktivitet som formas i en social kontext, samtidigt som språket även själv har konstituerande och skapande egenskaper genom vilka sociala fenomen som bl.a. identiteter, relationer och olika uppfattningar formas. Språket uppfattas alltså som någonting som formar synen vi har på oss själva och på världen runtomkring oss. När det gäller exempelvis politik finns det en mångfald av otroligt värdeladdade begrepp som hjälper oss ordna, förstå och tolka världen runtomkring oss – vilket innebär att politik ej är någonting som existerar i ett vakuum fullständigt separerat från språk. Det är istället via språket som den politiska så kallade verkligheten konstrueras och på grund av detta uppfattas språket, inom diskursanalytiska inriktningar, som konstitutivt och meningsskapande (Bergström – Boréus 2017, s. 378-79).

Vidare tenderar diskursanalyser att fokusera på makt. Vare sig man ser på diskurser som gränssättare när det kommer till vad som får sägas av vem, eller som en kamp om meningsskapande, innebär detta att diskurser handlar om makt. Bergström och Boréus menar även att diskursanalysen sällan lyfter fram vilka bakomliggande motiv som kan begripliggöra aktörers handlingar, tillskillnad från idéanalys och begreppshistoria (Bergström – Boréus 2017, s. 381). Ovan nämnda diskursanalytiska föreställningar stämmer väldigt bra överens med Köpenhamnskolans perspektiv på säkerhet som en talakt, vilket förstärker kopplingen mellan teori och metod.

Diskursanalyser inom samhällsvetenskapen kan inte sägas följa någon specifik metodinriktning, vilket innebär att några färdiga mallar att använda helt enkelt inte existerar.

Forskare tenderar istället att själva utveckla analysverktygen (Bergström – Boréus 2017, s. 381). Med detta i åtanke kommer texten nu presentera det diskursanalytiska verktyg som utformats för denna studie.

3.3 Analysverktyg

Liksom nämndes ovan är tekniken för säkerhetsiseringsstudier relativt simpel – läs och sök efter argument som tar den retoriska och logiska formen som enligt säkerhetsiseringsteorin definierar säkerhet. Då Köpenhamnskolans ger dessa tydliga instruktioner för vad som bör ingå i en diskursanalys grundad på säkerhetsiseringsteorin, är det ej i detta fall nödvändigt att dra mer invecklad eller detaljerad inspiration från någon av de klassiska diskursanalytiska traditionerna, från forskare som Michel Foucault, Ernesto Laclau eller Norman Fairclough. Istället har två frågor utvecklats, som är utformade för att belysa huruvida retoriken i presidenternas uttalanden går att tolka som säkerhetsiserings- eller avsäkerhetsiseringsakter. Frågorna som kommer att ställas till presidenternas uttalanden är följande två:

1. Vilket slags hot utgör klimatförändring?
2. Vilka åtgärder och lösningar argumenteras för?

Dessa två frågor används eftersom att de är centrala till Köpenhamnskolans definition av säkerhet och säkerhetsisering – särskilt när det gäller själva talakten. Säkerhetsiseringsaktens utmärkande karaktärsdrag är, liksom nämnts i kapitel 2, en särskild retorisk struktur som inkluderar fokus på överlevnad och akuta åtgärder och som grundar sig i förståelsen att, om ett specifikt problem ej hanteras omedelbart kommer det inte kunna hanteras i framtiden.

Den första frågan rör vad som utgör hotet mot referensobjektet och detta hots natur. Med denna fråga fastställs huruvida presidenternas problembeskrivning av klimatförändring kan påstås innehålla ett brådskande och existentiellt hot mot referensobjektet – säkerhetsaktens första kriterium. Den andra frågan är menad att fastställa vilka förslag på lösningar som presidenterna föreslår eller insisterar på. Om dessa förslag går att tolkas som akuta åtgärder som bryter mot normer och regler och ligger utanför den vanliga politikens ram uppfylls säkerhetsaktens andra kriterium.

3.4 Material & avvägningar

Buzan et al. är tydliga med att analysen bör göras av texter som är centrala i den mening att om säkerhetsdiskurs antas existera inom ett visst område, ska säkerhetiseringsakter kunna förväntas materialiseras i just dessa texter eftersom situationen i fråga kan anses vara tillräckligt viktig. Logiken är att om en säkerhetiseringsakt utgörs av en talakt som kommuniceras till en publik, kan det förväntas att aktören kommer använda just dessa slags argument när en situation är betydelsefull nog. Vidare menar Buzan et al. med grund i detta att det ej är nödvändigt att läsa allting – och särskilt inte obskyra texter (Buzan et al. 1998, s. 25, s. 177).

Med grund i dessa rekommendationer har beslut tagits att endast undersöka officiella transkriberingar av presidenternas formella uttalanden som går att finna publicerade på hemsidan *govinfo.com* – en elektronisk tjänst som tillhandahålls av *The United States Government Publishing Office* (GPO) och innehåller allmänt tillgängliga officiella publikationer från den amerikanska federala regeringen. De specifika texterna som har undersökts i denna studie hittades genom att via hemsidans sökfunktioner först begränsa resultaten till uttalanden av de aktuella presidenterna som på något vis inkluderade ordet klimatförändring (eng. *climate change*). När det kommer till fallen George W. Bush och Barack Obama lämnade detta begränsande av materialet fortfarande en stor mängd dokument att undersöka. Till att börja med har det gjorts en relativt ytlig genomläsning av denna mängd dokument, som sedan begränsades till ett mindre antal som ansågs vara relevanta för studiens syfte. Dessa uttalanden är utspridda över presidenternas mandatperioder för att göra analysen så representativ som möjligt. Dessa beslut motiveras med hänvisning till Buzan et als. påstående att analytikern ej behöver läsa alla texter och med fördel kan begränsa sig till de som producerats i situationer som kan anses vara viktiga nog för säkerhetiseringsakter att materialisera sig. Detta har uppnåtts genom att välja uttalanden som har gjorts i koppling till särskilda tillställningar, som exempelvis FN:s klimatmöte i New York 2009, Jordens dag och presskonferenser med anledning av klimatrelaterade frågor. Flera gånger har även uttalanden som ej huvudsakligen fokuserar på klimatförändring eller miljöfrågor, men där fenomenet tagits upp, inkluderats.

Samma mångfald av uttalanden kopplade till klimatförändring går ej att finna i Donald Trumps diskurs. Detta kan bero på flera olika saker, men med grund i detta kommer endast ett relativt litet antal uttalanden av Donald Trump att presenteras och analyseras.

4 Kontextualisering

För att bättre kunna sätta presentationen och analysen av presidenternas uttalanden i sina sammanhang, återkopplar detta kapitel till studiens empiriska bakgrund genom att kortfattat redogöra för klimatförändringspolitikens utveckling i USA under de tre presidenternas administrationer. Därefter presenteras och analyseras relevanta utvalda citat från presidenternas uttalanden i följande två kapitel. Detta kapitel är delvis en upprepning av studiens inledande stycke.

4.1 2000-talets amerikanska klimatförändringspolitik

I mars 2001 meddelade den nyligen tillträdde Bush-administration att Kyotoprotokollet, en internationell överenskommelse som signerades av den tidigare administrationens president Bill Clinton 1997 i Kyoto och som dikterade att U.S.A skulle minska sina växthusgasutsläpp med sju procent, ej skulle implementeras (Kirby 2001; UNFCCC). Ett år senare presenterades administrationens alternativ till Kyotoprotokollet, som bestod av en plan för att minska intensiteten av växthusgaser med 18 procent under tio år, någonting som innebar att utsläppen fortfarande skulle fortsätta växa, dock i en långsammare takt än tidigare. Planens mål skulle först och främst uppnås genom tillhandahållande av skattelättnader till företag som använde förnybara energikällor (CNN 2002).

Under Barack Obamas administration intensifierades USA:s åtgärder för att bekämpa klimatförändring. I februari 2009 meddelade administrationen att USA skulle ta en ledande roll i utformandet av ett nytt klimatförändringsavtal under FN:s klimatkonferens i Köpenhamn senare samma år, för att ersätta Kyotoprotokollet (Rosenthal 2009). I slutändan såg dock många inblandade stater klimatkonferensen som en besvikelse och ett misslyckande, särskilt eftersom inget legalt bindande avtal som begränsade utsläpp till en nivå som skulle förhindra en temperaturökning på mer än 1.5 °C över preindustriella nivåer fastställdes (BBC 2009). Obama-administrationens kanske största bedrift när det kommer till hanteringen av klimatförändring var USA:s inträde i Parisavtalet, som undertecknades 2016, och som syftar till att begränsa global temperaturökning genom att minska koldioxidgasutsläpp. Parisavtalets långsiktiga mål är att hålla ökningen av den globala medeltemperaturen långt under två grader över förindustriella nivåer, då detta anses avsevärt minska riskerna och effekterna av klimatförändring (Reguly & McCarthy 2015).

Med Donald Trump tillträde som president förändrades USA:s officiella attityd gentemot klimatförändring återigen. Trump gav under sin valkampanj löften om att ta bort flera av Obama-administrationens regleringar som hade implementerats i syfte att bekämpa klimatförändring (Eilperin 2016). Det lovades bl.a. att förordningar som lagts på olje- och gasindustrin skulle tas bort för att öka dessa industriers produktivitet (Chestney 2017). I mars 2017 tog presidenten bort den tidigare administrationens klimatregleringar kopplade till landets kolindustri genom att underteckna en presidentorder som syftade till att skapa jobb. Presidentordern upphävde även ett antal presidentordrar från Obama-eran som syftade till att motverka klimatförändring och koldioxidutsläpp (Merica 2017). I budgetförslaget för 2017 ämnade Trump-administrationen även minska landets federala miljöskyddsmyndighet *Environmental Protection Agency* (EPA) budget med cirka 31% - från 8.1 till 5.7 miljarder dollar, vilket skulle ha varit den minsta budgeten på 40 år (Thrush & Davenport 2017). I augusti 2017 meddelade administrationen FN att USA avser att dra sig ur det nyligen överenskomna Parisavtalet, så snart detta är möjligt ur ett legalt perspektiv. Det formella tillkännagivandet om återkallelse kan inte lämnas in förrän tre år efter att avtalet trätt i kraft för USA – den 4e november 2019. Då avtalet för USA trädde i kraft den 4e november 2016, är det tidigaste möjliga tillbakadragningsdatumet den 4e november 2020 om det meddelas den 4e november 2019 (Restuccia 2017).

Nu när den empiriska bakgrunden och kontexten kortfattat har redogjorts för kommer följande kapitel att presentera och analysera presidenternas uttalanden.

5 Presentation av presidenternas uttalanden

I detta kapitel presenteras svaren till frågorna som formulerades med grund i säkerhetsiseringsteorin och som sedan har ställts till det undersökta materialet – vilket består av utvalda citat från olika uttalanden. Först ligger fokus på George W. Bushs uttalanden. Därefter skiftar fokus till Barack Obamas och slutligen Donald Trumps. I nästkommande kapitel analyseras dessa svar utifrån säkerhetsiseringsteorin.

5.1 George W. Bush (2001–2009)

1. Vilket slags hot utgör klimatförändring?

I George W. Bushs retorik angående klimatförändring finner man vid upprepade tillfällen beskrivningar av fenomenet som ett betydande och allvarligt hot och som en utmaning vilken beskrivs som väldigt viktig för både USA och övriga länder att hantera, då dessa annars riskerar att påverkas negativt. Trots att det är relativt enkelt att finna exempel på uttalanden där klimatförändring presenteras som ett hot, är det betydligt svårare att identifiera explicita beskrivningar av vilket slags hot som fenomenet utgör och på vilket sätt USA och andra länder kan komma att påverkas negativt. Det är ej möjligt att få information angående hur brådskande eller allvarligt fenomenet är. Följande uttalande går att beskriva som typiskt för presidentens problemformuleringar angående klimatförändring:

Klimatförändring respekterar inga gränser. Dess konsekvenser kan inte tyglas med hjälp av en armé eller någon specifik ideologi. Klimatförändring, med dess potential att påverka världens alla hörn, är en fråga som måste hanteras av världen.

(Bush 2001 juni 11, s. 876)

Ett återkommande mönster i presidentens uttalanden är att problembeskrivningen lämnas relativt kort och outvecklad inom en eller ett par meningar innan han går vidare med en presentation av hur administrationen ämnar hantera hotet i fråga (Bush 2002 februari 14, s. 227; Bush 2003 februari 12, s. 161; Bush 2005 november 16, s. 1725; Bush 2007 maj 23, s. 161; Bush 2007 juni 21, s. 782; Bush 2007 december 19, s. 1570; Bush 2008 april 17, s. 510). Att klimatförändring är ett hot eller en utmaning, till och med en stor och allvarlig sådan, poängteras liksom det vore en självklarhet och nästan underförstått, samtidigt som hotets natur

och konsekvenser ej redogörs för i mer detalj. Presidenten gav även i sin retorik bilden av att klimatförändringshotet redan hanteras på ett framgångsrikt vis:

Energisäkerhet och klimatförändring är två av vår tids viktiga utmaningar. Förenta staterna tar dessa utmaningar på allvar, och vi konfronterar klimatförändring effektivt genom regleringar, offentlig-privata partnerskap, incitament, och stora investeringar i ny teknologi.

(Bush 2007 november 28, s. 1503)

Kopplat till de korta och outvecklade problembeskrivningarna är det faktum att presidenten i sin klimatförändringsretorik, åtminstone tidigt under sin administration, argumenterade för att fenomenet var en fråga angående vilken väldigt lite säker och tydlig kunskap existerade:

[...] vi vet inte hur stor effekt naturliga fluktuationer i klimatet kan ha haft på uppvärmning. Vi vet inte hur mycket vårt klimat kan eller kommer att förändras i framtiden. Vi vet inte hur snabbt förändringar kommer ske eller ens hur vissa av våra handlingar kan komma att påverka dessa [...] Och slutligen, ingen kan säga med säkerhet vad som utgör farliga nivåer av uppvärmning och därmed även ej vilken nivå som måste undvikas. Policyutmaningen är att agera på ett seriöst och förnuftigt vis, med tanke på vår bristande kunskap.

(Bush 2001 juni 11, s. 877) (se även: Bush 2002 februari 14, s. 227)

2. Vilka åtgärder och lösningar argumenteras för?

Presidenten var mycket tydlig med att lösningar och åtgärder som av honom påstods leda till ekonomiska förluster för USA, som exempelvis sättandet av koldioxidutsläppsgränser, varken var aktuella eller acceptabla. När presidenten, under en presskonferens, blev ställd en fråga angående sin administrations beslut att dra sig ut ur Kyotoprotokollet gav han svaret:

Vår ekonomi har bromsat i ett land – i vårt land. Vi har också en energikris. Och idén att sätta gränser för koldioxidutsläpp är ej ekonomiskt rimlig för Amerika. Och fastän jag oroar mig för utsläpp – och vi kommer att arbeta tillsammans för att uppnå effektivitet genom ny teknologi, och jag är övertygad om att vi kan göra det – oroar jag mig också för att människor kanske inte hittar jobb i Amerika.

(Bush 2001 mars 29, s. 336)

I koppling till Kyotoprotokollet uttryckte presidenten på ett liknande vis även:

För Amerika skulle efterlevnaden av dessa mandat ha en negativ ekonomisk inverkan, med uppsägningar av arbetstagare och prisökningar för konsumenter. Och när man utvärderar alla dessa brister, kommer de flesta rimliga människor att förstå att det inte är en sund policy.

(Bush 2001 juni 11, s. 877)

Presidenten var alltså väldigt negativt inställd till sättandet av koldioxidutsläppsgränser, då detta enligt honom skulle ha en destruktiv inverkan på USA:s ekonomi. Genom presidentens administration argumenterades istället huvudsakligen för att innovationer inom miljövänlig teknologi var lösningen på klimatförändringsproblemet (Bush 2001 juni 11, s. 877; Bush 2001 juli 13, s. 848; Bush 2002 februari 14, s. 228; Bush 2007 maj 23, s. 613; Bush 2007 november 28, s. 1502; Bush 2008 april 16, s. 505; Bush 2008 april 17, s. 510). Följande citat sammanfattar på ett koncist sätt åtgärderna som presidenten huvudsakligen förespråkade:

Dessa utmaningar [energisäkerhet och klimatförändring] har en gemensam lösning: teknologi. Genom att utveckla ny lågutsläppsteknologi, kan vi hantera den växande efterfrågan på energi och, på samma gång minska luftförorening och växthusgasutsläpp.

(Bush 2007 september 28, s. 1250)

5.2 Barack Obama (2009–2017)

1. Vilket slags hot utgör klimatförändring?

Barack Obama var redan från första början av sin tid som president väldigt tydlig med vilket slags hot klimatförändring enligt honom utgjorde. Ett mönster i presidentens retorik är presentationen av klimatförändring som en av generationens största utmaningar samt uppradandet av ett antal katastrofala och nästintill apokalyptiska scenarion som väntar om hotet ej hanteras i tid (Obama 2009 januari 26, s. 15; Obama 2009 maj 19, s. 673; Obama 2009 juli 9, s. 1073; Obama 2009 oktober 9, s. 1491; Obama 2009 december 18, s. 1820; Obama 2009 december 18, s. 1824; Obama 2014 april 21, s. 1; Obama 2015 november 30, s. 1). Följande citat, från ett uttalande som yttrades av presidenten på FN:s klimatmöte i New York 2009, är typiskt för hans kontinuerliga problembeskrivning gällande klimatförändring:

Vår generations svar på denna utmaning [klimatförändring] kommer att dömas av historien, för om vi misslyckas med att möta den djärvt, och tillsammans, riskerar vi att skicka framtida generationer in i en oåterkallelig katastrof. Ingen nation, vare sig hur stor eller liten, rik eller fattig, kan undfly konsekvenserna av klimatförändring. Stigande havsnivåer hotar varje kustlinje. Allt kraftigare stormar och översvämningar hotar varje kontinent. Allt mer frekvent torka och missväxt föder hunger och konflikter på platser där hunger och konflikter redan frodas. På sjunkande öar tvingas familjer redan fly sina hem som klimatflyktingar. Varje nations och varje folks säkerhet och stabilitet – vår välfärd, vår hälsa, och vår säkerhet – är i fara [...]

(Obama 2009 september 22, s. 1432)

Presidenten menade även, till skillnad från sin föregångare, att hotet var mycket tydligt och ej ifrågasättbart, då det påstods finnas mycket information och forskning från den vetenskapliga sektorn som stödde detta perspektiv. Att fenomenet faktiskt utgjorde det slags hot som presidenten uttrycksfullt beskrev i ovan citerade termer, presenterades regelbundet som ett obestridligt faktum (Obama 2009 januari 26, s. 15; Obama 2009 juli 9, s. 1073; Obama 2009 december 18, s. 1820; Obama 2014 april 21, s. 1):

Vetenskapens överväldigande dom berättar för oss att klimatförändringen förändrar vår planet på sätt som kommer att få djupgående konsekvenser för hela mänskligheten.

(Obama 2014 april 21, s. 1).

Utöver att presentera klimatförändring som ett väldigt allvarligt hot angående vilket inga frågetecken eller osäkerheter existerade, utmålades även fenomenet vid upprepade tillfällen som ett extremt brådskande hot – ett hot som behövde hanteras omgående om världens alla länder inte skulle riskera de katastrofala konsekvenser som annars påstods vänta (Obama 2009 september 22, s. 1432; Obama 2009 december 18 A, s. 1821; Obama 2015 november 30, s. 1):

Som en av Amerikas guvernörer sa, "Vi är den första generationen som känner av konsekvenserna av klimatförändring och den sista generationen som kan göra något åt det." Därför är jag personligen här idag, som ledaren av världens största ekonomi och näst största utsläppare, för att säga att vi har börjat göra någonting åt det.

(Obama 2014 september 23, s. 1)

2. Vilka åtgärder och lösningar argumenteras för?

I sin klimatförändringsretorik var president Obama, precis som sin föregångare, regelbundet tydlig med att utvecklandet av miljövänlig lågutsläppsteknologi var en del av lösningen (Obama 2009 juli 9, s. 1073; Obama 2009 september 22, s. 1433; Obama 2011 april 22, s. 1; Obama 2016 oktober 3, s. 8). Till skillnad från Bush insisterade dock president Obama även på att mer direkta och radikala åtgärder var nödvändiga för att komma till bukt med klimatförändringshotet. Bl.a. insisterades vid ett flertal tillfällen på att stora ekonomier och utvecklade länder, framför allt USA, hade ett särskilt ansvar när det kom till hanterandet av klimatförändring. Detta argumenterades för baserat på perspektivet att sådana länder har bidragit mest till problemet (Obama 2009 juli 9, s. 1073; Obama 2009 december 18 A, s. 1821-1822; Obama 2014 september 23, s. 3). Under en diskussion på en tillställning med anledning av klimatförändring och Parisavtalet, som liksom nämnts ämnar begränsa länders koldioxidutsläpp, uttryckte sig presidenten på följande vis gällande USA:s särskilda ansvar:

Nu är det så att inte alla länder gör exakt samma sak eftersom att inte varje land producerar samma mängd koldioxid och andra växthusgaser, per capita. Så det förväntas att ett land som Förenta staterna kommer att göra mer än ett litet, underutvecklat land som inte har samma nivå av utsläpp.

(Obama 2016 oktober 3, s. 2)

Presidenten var även tydlig med att det skulle vara absolut nödvändigt för länder att göra mer än vad som förväntades av dem om hotet skulle kunna hanteras:

Vi har inte gått så långt som vissa länder har, men längre än andra, och när jag kämpar med dessa frågor politiskt i mitt eget land har jag kommit till insikten att det kommer att vara absolut nödvändigt att vi alla presterar bortom vad som förväntas om vi ska uppnå våra mål.

(Obama 2009 juli 9, s. 1073)

Till skillnad från sin föregångares retorik, som insinuerade att klimatförändringshotet redan hanterades på ett lämpligt och framgångsrikt sätt, gick denna optimism ej att finna hos president Obama. Enligt presidenten skulle inte ens det, jämfört med åtgärderna under Bush-eran, radikala Parisavtalet lösa problemet (Obama 2016 september 3, s. 2; Obama 2016 oktober 5, s. 1). Förutom detta uttrycktes vid ett flertal tillfällen att utmaningen som klimatförändring utgjorde var långt ifrån enkel (Obama 2014 september 23, s. 2; Obama 2015 november 30, s. 2):

Det är arbete som inte kommer att bli lätt. När vi rör oss mot Köpenhamn, borde det inte finnas några illusioner angående det faktum att den svåraste delen av vår resa ligger framför oss. Vi söker omfattande men nödvändig förändring mitt i en global lågkonjunktur i vilken varje nations främsta prioritet är återupplivandet av sin ekonomi och att få sitt folk tillbaka i arbete, och på grund av detta kommer vi alla att möta tvivel och svårigheter i våra egna huvudstäder när vi försöker nå en varaktig lösning på klimatutmaningen. Men jag är här idag för att säga att svårighet inte är en ursäkt för självgodhet. Ängslan är ingen ursäkt för passivitet [...] Var och en av oss måste göra vad vi kan när vi kan för att växa våra ekonomier utan att äventyra vår planet, och vi måste alla göra det tillsammans.

(Obama 2009 september 22, s. 1433)

Trots det faktum att presidenten var tydlig med att den viktiga utmaning som klimatförändring utgjorde ej hade några enkla lösningar och skulle kräva uppoffringar, betonades även vid upprepade tillfällen att ekonomisk utveckling och åtgärder mot klimatförändring går hand i hand (Obama 2009 mars 23, s. 316-17; Obama 2009 juni 29, s. 923; Obama 2015 mars 19, s. 1). Detta poängterades ett flertal gånger av presidenten på sättet som följande citat visar:

Så summan av kardemumman är detta. Vi måste göra någonting åt klimatförändringen eftersom det inte endast kommer att påverka våra barn och våra barnbarn och vi har en moralisk skyldighet att lämna dem en planet som är lika underbar som den vi ärvde från våra förfäder, men det är väldigt viktigt för USA:s grundlinje och ekonomiska tillväxt att vi gör något åt klimatförändringen.

(Obama 2015 oktober 19, s. 8)

5.3 Donald Trump (2017–)

Till att börja med är det värt att upprepa det faktum att begreppet klimatförändring uppträder betydligt mindre frekvent i Donald Trumps uttalanden än i presidentens föregångares, vilket innebär att det finns mindre material att analysera. Då president Trump, till skillnad från de tidigare presidenterna, sällan nämner klimatförändring på eget bevåg, undersöks i denna studie huvudsakligen svar som ges av presidenten när han blir ställd klimatförändringsrelaterade frågor av reportrar.

1. Vilket slags hot utgör klimatförändring?

Donald Trump har vid ett flertal tillfällen under sin första mandatperiod uttryckt sig skeptiskt angående huruvida klimatförändring är ett brådskande, eller överhuvudtaget ens aktuellt, spørsmål. Detta skedde bl.a. under en presskonferens med anledning av orkanen Harvey, som drabbade framförallt Texas 2017. Här uttryckte sig presidenten på ett sätt som lät påskina att det ej nödvändigtvis finns någon koppling mellan människoframkallad klimatförändring och de förödande situationer som moderna naturkatastrofer orsakat. Detta gjordes bl.a. genom argumentet att naturliga fluktueringar i klimatet alltid inträffat:

Tja, vi har haft större stormar än detta. Och om du går tillbaka till 1930-talet och 1940-talet, och tar dig en titt, så har vi haft stormar genom åren som har varit större än detta. Om du går tillbaka till tiotalet ser du stormar som var lika stora eller större. Så vi hade två fasansfulla stormar, episka stormar. Men om du går tillbaka till trettioalet och fyrtioalet, och om du går tillbaka till tiotalet, kommer du att se några stormar som var väldigt lika och till och med större, okej?

(Trump 2017 september 14, s. 5-6)

Ungefär ett år senare under ett uttalande angående orkanen Michael, som drabbade Florida 2018, blev presidenten ställd en liknande fråga av en reporter – huruvida den ökade förekomsten av orkaner fick honom att misstänka att klimatförändring faktiskt skedde trots allt. Denna gång uttryckte sig presidenten på ett vis som å ena sidan verkar tyda på att klimatförändring faktiskt existerar. Å andra sidan presenteras fenomenet här återigen som någonting vi vet väldigt lite om och som förmodligen beror på klimatets naturliga fluktueringar snarare än på mänsklig aktivitet:

Nej, det är någonting där. Det är ingen fråga om saken. Det är någonting där, människoframkallat eller ej. Jag menar, det är någonting där. Och det kommer att gå fram och tillbaka. Men det är någonting där. Men för 50 år sedan var det brutalt. 1890-talet var brutalt. Du har olika tider. Och det viktigaste är att vi måste se till så att saker återställs till perfekt skick.

(Trump 2018 oktober 15, s. 6)

När presidenten, under en presskonferens, blev tillfrågad huruvida han hade gjort sig bekant med en FN-rapport som uttryckte sig varnande angående klimatförändring och vars slutsats var att drastiska åtgärder krävdes, svarade han genom att ifrågasätta rapportens och dess författares legitimitet. På detta vis antydde presidenten att rapportens slutsats mycket väl

kunde vara felaktig och att en rapport från en annan, enligt honom mer trovärdig källa, skulle kunna visa ett annat resultat:

Den gavs till mig. Den gavs till mig. Och jag vill titta på vem som sammanställde den, du vet, vilken grupp som sammanställde den. För jag kan ge dig rapporter som är fantastiska, och jag kan ge dig rapporter som inte är så bra. Men jag ska titta på den. Absolut.

(Trump 2018 oktober 9, s. 4)

2. Vilka åtgärder och lösningar argumenteras för?

Presidenten var under sin första mandatperiod, liksom president Bush flera år tidigare, en stark motståndare till åtgärder och lösningar på klimatförändringproblemet som enligt honom skulle få negativa konsekvenser för USA:s ekonomi – liksom Parisavtalet. Under ett uttalande med anledning av administrationens beslut att dra ut USA ur det nyligen överenskomna Parisavtalet uttryckte sig presidenten på följande vis:

För att kunna uppfylla min högtidliga plikt att skydda Amerika och dess medborgare kommer de Förenta staterna att dra ur Parisavtalet [...] Som president kan jag inte prioritera någonting framför amerikanska medborgares välbefinnande. Paris-klimatavtalet är helt enkelt det senaste exemplet av att Washington ingått ett avtal som innebär nackdelar för Förenta staterna samtidigt som fördelar exklusivt tilldelas andra länder, och lämnar amerikanska arbetare – som jag älskar – och skattebetalare att absorbera kostnaden när det gäller förlorade jobb, lägre löner, nedstängda fabriker och avsevärt minskad ekonomisk produktion.

(Trump 2017 juni 1, s. 1-2)

Till skillnad från sin föregångare, som var väldigt tydlig med att klimatförändring var en otroligt svårlöst utmaning, uttryckte sig presidenten på vis som lät påskina att detta inte alls var fallet. När presidenten blev ställd frågan huruvida förekomna orkaner fick honom att ändra sig angående USA:s utträde ur Parisavtalet, uttryckte han sig på följande vis. Dock är det otydligt om presidenten talar om klimatförändring eller om miljön rent generellt:

Nej, jag vill ha kristallrent vatten. Jag vill ha den renaste luften på planeten, vilket vi förresten nu har. Den har blivit bättre sedan förra året, ännu bättre. Och jag är väldigt, väldigt hård när det kommer till det. Så när det kommer till miljörelaterade frågor, är jag verkligen en miljöaktivist. Många människor ler när de hör det. Men jag har den renaste luften, och jag ska ha den renaste luften. Men det betyder inte att vi måste tvinga alla våra företag att

stänga ned. Det betyder inte att vi inte kan konkurrera eller att vi inte får konkurrera med andra nationer som inte gör vad vi gör.

(Trump 2018 oktober 15, s. 6) (se även: Trump 2017 juni 1, s. 3)

6 Analys

Liksom tidigare förklarats utformades de två frågorna för att göra det möjligt att urskilja huruvida presidenternas klimatförändringsdiskurser innehåller säkerhetsiserings- eller avsäkerhetsiseringsakter. Nu när frågorna har erhållit svar från materialet analyserar följande kapitel svaren ur ett säkerhetsiseringsperspektiv för att avgöra huruvida säkerhetsiserings- eller avsäkerhetsiseringslogik reflekteras i de tre aktörernas retorik angående klimatförändring. Först analyseras George W. Bushs uttalanden, därefter Barack Obamas och Donald Trumps.

6.1 George W. Bush: *Reartikulerande avsäkerhetsiseringsakter*

1. Vilket slags hot utgör klimatförändring?

Den första frågan som ställdes presidentens uttalanden rörde vad som utgjorde hotet mot referensobjektet och detta hots natur. Denna fråga syftade till att fastställa huruvida presidentens beskriver klimatförändring som ett brådskande och existentiellt hot mot ett referensobjekt. President Bush verkade, liksom presentationen av hans retorik påvisade, öppet acceptera och argumentera för att klimatförändring var ett väldigt allvarligt och seriöst problem som på något vis hotade världens alla länder – vilka i hans retorik gjordes till referensobjekt. Detta kan verka som en indikator på att presidenten utförde säkerhetsiseringsakter med hjälp av sin retorik. Dock var, som citaten visat, beskrivningarna av exakt vilket slags hot som klimatförändring innebar väldigt odetaljerade och korta och gav därför ingen kunskap angående huruvida det handlade om ett brådskande existentiellt hot eller ej. Presidenten presenterade även bilden av att klimatförändring var ett fenomen angående vilket väldigt lite säker kunskap fanns att tillgå och lät vid andra tillfällen påskina att klimatförändringshotet redan konfronterades på ett effektivt sätt genom åtgärder som bl.a. investeringar i ny miljövänlig lågutsläppsteknologi. Med grund i detta går det ej att påstå att presidenten argumenterar för att klimatförändring är ett existentiellt brådskande hot, utan snarare motsatsen. Trots det faktum att fenomenet presenteras som ett allvarligt hot mot alla världens länder, går detta ej att ses som ett exempel på en säkerhetsiseringsakt med tanke på att hotet varken presenteras som existentiellt eller särskilt brådskande.

2. Vilka åtgärder och lösningar argumenteras för?

Den andra frågan syftade till att fastställa vilka lösningar som aktören föreslår. Detta för att göra det möjligt att avgöra huruvida dessa förslag går att tolka som någonting som bryter mot rådande normer och regler och därför ligger utanför den vanliga politikens ram. När det kom till hur klimatförändringshotet skulle hanteras och lösas menade presidenten, liksom nämndes ovan, att det redan hanterades på ett framgångsrikt sätt med hjälp av bl.a. utveckling av miljövänlig lågutsläppsteknologi och ekonomiska incitament till företag. Vid flera tillfällen argumenterade presidenten även mot åtgärder som av honom upplevdes leda till negativa konsekvenser för USA:s ekonomi – exempelvis Kyotoprotokollet som satte gränser för koldioxidutsläpp. Med tanke på att USA vid denna tidpunkt hade ingått i Kyotoprotokollet kan denna retorik inte tolkas som mycket annat än en avsäkerhetsiseringsakt. Detta eftersom att presidenten uppenbarligen argumenterar för att så pass ”radikala” lösningar som Kyotoprotokollet, som enligt honom riskerade att skada landets ekonomi, ej var nödvändiga och att det räckte gott och väl med att fokusera på miljövänliga teknologiska framsteg.

Summering

Med grund i detta verkar det som att det Hansen kallade avsäkerhetsisering genom *reartikulering* bäst beskriver presidentens avsäkerhetsiseringsakter gällande klimatförändring. Reartikulering syftar, liksom tidigare nämnts, på avsäkerhetsisering av en fråga genom att aktivt föreslå politiska lösningar till hoten i fråga. I detta fall är klimatförändringsfrågan som hotet, som den tidigare administrationen ämnade hantera med hjälp av det relativt radikala Kyotoprotokollet, som av dem sågs som nödvändigt. President Bush påbörjade alltså, via sin retorik, en avsäkerhetsiseringsprocess genom reartikulering av denna fråga. Presidenten gav istället bilden av att klimatförändring, som fortfarande beskrivs som ett allvarligt hot, ej kräver vidtagandet av så pass radikala och ekonomiskt skadliga åtgärder som Kyotoprotokollet, utan att det kan lösas eller åtminstone hanteras framgångsrikt med hjälp av mindre radikala åtgärder, som exempelvis utveckling av miljövänlig lågutsläppsteknologi och skattelättnader för företag som väljer att använda förnybar energi. Det verkar alltså relativt tydligt att president Bush, med hjälp av sin retorik, inledde en form av avsäkerhetsiseringsprocess av klimatförändringsfrågan genom avsäkerhetsiseringsakter baserade på reartikulering.

6.2 Barack Obama: *Tydlig säkerhetsiseringsretorik*

1. Vilket slags hot utgör klimatförändring?

När det kommer till den första frågan, som syftade till att fastställa hur säkerhetsshotet presenterades, beskrev presidenten klimatförändring gång efter annan på ett väldigt detaljerat sätt som utmålade fenomenet som ett oerhört brådskande och allvarligt hot – ett hot som behövde lösas eller hanteras omgående om det skulle kunna lösas överhuvudtaget. Bland annat påstods att näst intill apokalyptiska konsekvenser, påminnande om Robert Kaplans framtidssyn, väntade om inte hotet löstes eller hanterades omgående. I sin retorik gav presidenten även bilden av att inga som helst frågetecken eller tveksamheter angående detta extremt allvarliga hots natur existerade, då det hade mycket vetenskapligt stöd. Sättet som presidenten beskrev klimatförändringshotet på uppfyller alltså väldigt väl Köpenhamnskolans första kriterium för vad som räknas som en säkerhetsiseringsakt – presentationen av en fråga som ett brådskande och existentiellt hot. Liksom beskrivits i kapitel 2 är säkerhetsiseringsaktens utmärkande karaktärsdrag en särskild retorisk struktur, som bl.a. inkluderar fokus på överlevnad och grundar sig i förståelsen att, om ett problem ej hanteras omedelbart kommer det inte kunna hanteras i framtiden. Detta kriterium uppfyller president Obamas klimatförändringsretorik i princip till punkt och pricka – till den grad att hans problembeskrivning av klimatförändringshotet nästan får honom att passa in på det som Buzan et al. beskriver som ”radikala miljöaktivister”.

2. Vilka åtgärder och lösningar argumenteras för?

När det kommer till den andra delen av en säkerhetsiseringsakt, argumenterandet för vidtagandet av akuta åtgärder, argumenterade presidenten, precis som sin föregångare, ofta för att utvecklingen av miljövänlig lågutsläppsteknologi var en vital del av lösningen på klimatförändringshotet. Tillskillnad från sin föregångare gav dock presidenten även bilden av att klimatförändring var ett väldigt svårlöst problem som i nuläget ej hanterades på ett adekvat och framgångsrikt sätt och vars lösning skulle kräva prestation bortom förväntan av alla världens länder. När presidenten diskuterade Parisavtalet, vars syfte är att förhindra global uppvärmning genom att minska länders koldioxidutsläpp, argumenterade han för att USA och industriländer i allmänhet hade ett särskilt ansvar när det kom till hanteringen klimatförändringshotet – då dessa länder enligt honom hade bidragit mest till att skapandet av det. Detta innebär att presidenten inte endast argumenterade för att USA faktiskt skulle sätta

definitiva gränser för koldioxidutsläpp, utan att de även var skyldiga att sätta striktare gränser än de flesta andra länderna som skrivit under avtalet. Om uttalandena tolkas på detta vis skulle de definitivt kunna ses som ett förespråkande av relativt akuta åtgärder som bröt mot de då rådande reglerna och normerna, som satts av presidentens föregångare Bush. Dessa normer och regler innebar att åtgärder som Kyotoprotokollet och Parisavtalet, som begränsade hur mycket koldioxidutsläpp USA fick åstadkomma, skulle skada USA:s ekonomi och därför var fullständigt oacceptabla. Dock uttryckte presidenten även vid ett flertal tillfällen att ekonomisk utveckling och åtgärder mot klimatförändring går hand i hand, vilket ger bilden av att det inte är en verklig uppoffring att implementera dessa relativt strikta utsläppsgränser, utan att landet till och med kommer att tjäna på det ekonomiskt. Med grund i detta kan det vara svårt att på ett framgångsrikt sätt fastställa huruvida presidenten genom sin retorik försökte argumentera för ett fullständigt brytande av rådande normer och regler – men att det skedde i någon grad är tydligt.

Summering

Sammanfattningsvis presenterade Barack Obama alltså klimatförändringshotet som ett extremt brådskande existentiellt hot – med en retorisk struktur nästan exakt enligt Köpenhamnsskolans säkerhetslogik. När det kommer till lösningar och åtgärder gav presidenten å ena sidan bilden av att USA skulle behöva begränsa koldioxidutsläpp i högre grad än de flesta andra länderna, men å andra sidan argumenterade han för att sådana åtgärder mot klimatförändringshotet ej skulle destabilisera landets ekonomi, utan insinuerade att ekonomisk utveckling faktiskt krävde att dessa åtgärder implementerades. Med tanke på att president Bush under båda sina mandatperioder varit stark motståndare till sådana åtgärder, till den grad att USA lämnade Kyotoprotokollet, skulle dessa kunna ses som utanför de rådande normerna och reglerna. Med detta perspektiv påbörjade president Obama, genom säkerhetsrådgivningsakter, en säkerhetsrådgivningsprocess.

6.3 Donald Trump: *Nedtystande avsäkerhetsrådgivning*

1. Vilket slags hot utgör klimatförändring?

När det kommer till problembeskrivningen av klimatförändring har president Trump vid upprepade tillfällen ifrågasatt huruvida fenomenet överhuvudtaget är någonting som existerar. Presidenten har flera gånger argumenterat för att naturkatastrofer och liknande med största

sannolikhet beror på naturliga fluktuationer i klimatet som sker med jämna mellanrum – utan någon koppling till människoframkallade koldioxidutsläpp. Presidenten har även ifrågasatt officiell information från FN som pekar mot att klimatförändring är ett väldigt brådskande och människoframkallat hot. Baserat på dessa uttalanden går det direkt att utsluta att presidenten på något vis har försökt säkerhetsisera klimatförändringshotet – utan snarare motsatsen. Det verkar som att president Trump inte endast har påbörjat en avsäkerhetsiseringsprocess jämfört med Obamas retorik, utan även i jämförelse med Bushs retorik. Presidentens båda föregångare argumenterade åtminstone för att klimatförändring utan tvekan var ett allvarligt hot – även om de hade olika förslag till lösningar på problemet. Till skillnad från Bushs diskurs, verkar det i president Trumps fall inte vara frågan om ett avsäkerhetsisering via reartikulering. Reartikulering syftar, liksom tidigare nämnts, på avsäkerhetsisering av en fråga genom att aktivt föreslå politiska lösningar till hoten. Detta gjorde Bush genom att argumentera för att det allvarliga klimatförändringshotet skulle hanteras genom bl.a. teknologiska framsteg och skattebaserade incitament åt företag. President Trump föreslår ej aktivt egna lösningar på klimatförändringshotet.

2. Vilka åtgärder och lösningar argumenteras för?

När det kommer till hanterandet av klimatförändring, som knappt presenteras som ett hot, har presidenten, liksom Bush, varit oerhört negativt inställd till åtgärder och lösningar som enligt honom skulle få negativa följder för USA:s ekonomi – t.ex. Parisavtalet. Förutom detta nämns ingenting om lösningar på problemet i presidentens uttalanden och det insinuerades istället att hans administration redan hanterade miljörelaterade frågor på ett framgångsrikt vis. Presidentens påbörjade avsäkerhetsiseringsprocess har till stor del, och kanske huvudsakligen, varit av den nedtystande varianten. Liksom nämndes i kapitel 2 innebär denna form av avsäkerhetsisering att en fråga helt enkelt försvinner från säkerhetsdiskursen. Med tanke på att presidenten väldigt sällan nämner fenomenet klimatförändring på eget bevåg, och definitivt ej som en säkerhetsfråga, verkar hans påbörjade avsäkerhetsisering av frågan huvudsakligen vara av den nedtystande sorten.

Summering

Sammanfattningsvis presenterade Donald Trump knappt klimatförändring som ett hot överhuvudtaget. Istället ifrågasatte han regelbundet fenomenets existens. Liksom Bush var presidenten även väldigt negativt inställd till lösningar och åtgärder som satte gränser för hur

mycket koldioxidutsläpp USA fick åstadkomma, då detta påstods ha väldigt negativa konsekvenser för landets ekonomi. I sin retorik har presidenten inte föreslagit några egna lösningar på problemet och låter påskina att USA redan hanterar miljörelaterade frågor på ett framgångsrikt sätt. Med tanke på att presidenten nämner klimatförändring betydligt mindre frekvent än sina föregångare, knappt överhuvudtaget, och ej föreslår egna lösningar på problemet, är avsäkerhetsprocessen som påbörjats huvudsakligen av den nedtystande varianten.

7 Resultat och slutsatser

Under 2000-talets tre första amerikanska presidenters administrationer har klimatförändringsfrågan, från USA:s officiella perspektiv, pendlat fram och tillbaka mellan att ha varit en viktig säkerhetsfråga och att i princip vara frånvarande från säkerhetsagendan helt och hållet. För att fastställa hur detta har gått till ämnade denna studie undersöka och tydliggöra president Bush, Obama och Trumps retorik angående klimatförändring genom en diskursanalys grundad på Köpenhamnskolans säkerhetiseringsteori. Studiens syfte var att undersöka och försöka fastställa hur säkerhetiserings- samt avsäkerhetsiseringsprocesser har reflekterats i dessa tre presidenters retorik, i form av talakter, och på detta vis bidra med mer klarhet. Den specifika forskningsfrågan som studien sökte svara på är följande:

Hur reflekteras säkerhetiserings- och avsäkerhetsiseringsprocesser av klimatförändringsfrågan i form av talakter i presidenterna Bush, Obama och Trumps retorik?

Studiens analys har visat att president Bush, under sina mandatperioder, inledde en avsäkerhetsiseringsprocess av klimatförändringsfrågan genom att i sin retorik utföra avsäkerhetsiseringsakter av den reartikulerande formen. Presidenten gav, genom sin retorik, bilden av att klimatförändring, som han trots allt beskriver som ett stort hot, ej kräver vidtagandet av åtgärder liksom Kyotoprotokollet, som han menade var allt för radikala och ekonomiskt skadliga för USA. Istället omartikulerade presidenten frågan genom att argumentera för att klimatförändringshotet kunde hanteras effektivt och framgångsrikt med hjälp av mindre radikala och mer begränsade åtgärder, som bl.a. utveckling av miljövänlig lågutsläppsteknologi och skattelättnader för företag som valde att använda förnybar energi.

Vidare visade analysen att president Obama, till skillnad från sin föregångare, inledde en säkerhetiseringsprocess av klimatförändringsfrågan under sina mandatperioder. Med hjälp av sin klimatförändringsretorik utförde presidenten säkerhetiseringsakter genom att presentera klimatförändringshotet som ett extremt akut och brådskande existentiellt hot. När det kommer till åtgärder och lösningar, menade presidenten att USA skulle behöva begränsa koldioxidutsläpp i högre grad än de flesta andra länderna. Med tanke på att president Bush under båda sina mandatperioder hade varit stark motståndare till liknande åtgärder, till den grad att USA lämnade Kyotoprotokollet, skulle dessa kunna ses som akuta åtgärder utanför de rådande normerna och reglerna.

Sist men inte minst har analysen visat att president Trump, liksom Bush, påbörjat sin egen avsäkerhetsisering av klimatförändringsfrågan under sin första mandatperiod. Till skillnad från Bush, som argumenterade för att klimatförändringshotet faktiskt var väldigt allvarligt och behövde hanteras på något sätt, har president Trump regelbundet ifrågasatt huruvida fenomenet överhuvudtaget är relevant eller aktuellt. Istället har han via sin retorik, som ej föreslår lösningar, regelbundet förminskat klimatförändringsfrågan till den grad att den knappt beskrivs som ett hot överhuvudtaget. En annan central aspekt av president Trumps klimatretorik är det faktum att klimatförändring väldigt sällan nämns överhuvudtaget, vilket får presidentens avsäkerhetsiserande att vara av den nedtystande varianten.

7.1 Vidare forskning

Då denna studie begränsar sitt fokus till säkerhetsiserings- och avsäkerhetsiseringsprocessers inledande skede, aktörernas muntliga talakter i form av säkerhetsiserings- och avsäkerhetsiseringsakter, skulle det vara av intresse att analysera huruvida presidenternas påbörjade säkerhetsiserings- och avsäkerhetsiseringsprocesser kan sägas ha fullbordats eller ej. För att göra detta skulle även publikens reaktion och accepterande av presidenternas talakter behöva analyseras.

Det kommer även bli väldigt intressant att observera huruvida Donald Trumps avsäkerhetsiseringsretorik kommer att bli alltmer intensiv och frekvent allteftersom datumet då USA har möjlighet att lämna Parisavtalet närmar sig, eller om presidenten huvudsakligen kommer att fortsätta med sin nedtystande strategi.

8 Referenslista

8.1 Böcker

Bergström, Göran – Kristina Boréus (red.) (2012). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Buzan, Barry – Wæver, Ole – de Wilde, Jaap (1998). *Security. A New Framework for Analysis*. Boulder: Lynne Rienner Publishers, Inc.

Wæver, Ole, 1995. "Securitization & Desecuritization", i Lipschultz, Ronnie (red.) *On Security*. New York: Columbia University Press. s.46-86.

Winther Jørgensen, Marianne – Louise Phillips, 2000. *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

8.2 Artiklar

Hansen, Lene (2012). Reconstructing desecuritisation: The normative-political in the Copenhagen School and directions for how to apply it. *Review of International Studies*, 38, 525–546.

Kaplan, Robert D. (1994). The Coming Anarchy. *The Atlantic Monthly*. 273(2): s. 44–76. Tillgänglig: <http://www.theatlantic.com/doc/199402/anarchy>

8.3 Elektroniska källor

BBC (2009). "Key powers reach compromise at climate summit". *BBC News*. 19 december. Tillgänglig: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/8421935.stm> [hämtad 2019-04-16]

Chestney, Nina (2017). "U.S. will change course on climate policy, Trump official says". *Reuters*. 30 januari. Tillgänglig: <https://www.reuters.com/article/usa-trump-epa-idUSL1N1FK0UB> [hämtad 2019-04-16]

CNN (2002). "Bush unveils voluntary plan to reduce global warming". *CNN*. 14 februari. Tillgänglig: <https://edition.cnn.com/2002/ALLPOLITICS/02/14/bush.global.warming/index.html> [hämtad 2019-04-16]

Eilperin, Juliet (2016). "Trump says 'nobody really knows' if climate change is real". *The Washington Post*. 11 december. Tillgänglig: https://www.washingtonpost.com/news/energy-environment/wp/2016/12/11/trump-says-nobody-really-knows-if-climate-change-is-real/?noredirect=on&utm_term=.0906a2cc10ef [hämtad 2019-04-16]

Kirby, Alex (2001). "US blow to Kyoto hopes". *BBC News*. 28 mars. Tillgänglig: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/science/nature/1247518.stm> [hämtad 2019-06-16]

Merica, Dan (2017). "Trump dramatically changes US approach to climate change". *CNN*. 29 mars. Tillgänglig: <https://edition.cnn.com/2017/03/27/politics/trump-climate-change-executive-order/index.html> [hämtad 2019-04-17]

Reguly, Eric – McCarthy, Shawn (2015). "Paris climate accord marks shift toward low-carbon economy". *The Globe and Mail*. 12 december. Tillgänglig: <https://www.theglobeandmail.com/news/world/optimism-in-paris-as-final-draft-of-global-climate-deal-tabled/article27739122/> [hämtad 2019-04-17]

Restuccia, Andrew (2017). "Trump administration delivers notice U.S. intends to withdraw from Paris climate deal". 4 augusti. *Politico* Tillgänglig: <https://www.politico.com/story/2017/08/04/trump-notice-withdraw-from-paris-climate-deal-241331> [hämtad 2019-05-17]

Rosenthal, Elisabeth (2009). "Obama's Backing Raises Hopes for Climate Pact". *The New York Times*. 28 februari. Tillgänglig: https://www.nytimes.com/2009/03/01/science/earth/01treaty.html?_r=2&ref=politics [hämtad 2019-05-17]

Thrush, Glenn – Davenport, Coral (2017). "Donald Trump Budget Slashes Funds for E.P.A. and State Department". *The New York Times*. 15 mars. Tillgänglig: <https://www.nytimes.com/2017/03/15/us/politics/budget-epa-state-department-cuts.html> [hämtad 2019-04-16]

UNFCCC. "Kyoto Protocol - Targets for the first commitment period". *United Nations Climate Change*. Tillgänglig: <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-kyoto-protocol/what-is-the-kyoto-protocol/kyoto-protocol-targets-for-the-first-commitment-period> [hämtad 2019-06-16]

8.4 Uttalanden – George W. Bush

Bush, George W. (2001). *Remarks Prior to Discussions With Chancellor Gerhard Schroeder of Germany and an Exchange With Reporters*. 29 mars. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2001-book1/pdf/PPP-2001-book1-doc-pg335.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2001). *Remarks on Global Climate Change*. 11 juni. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/WCPD-2001-06-18/pdf/WCPD-2001-06-18-Pg876-2.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2001). *Statement on Climate Change Review Initiatives*. 13 juli. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2001-book2/pdf/PPP-2001-book2-doc-pg847.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2002). *Remarks Announcing the Clear Skies and Global Climate Change Initiatives in Silver Spring, Maryland*. 14 februari. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2002-book1/pdf/PPP-2002-book1-doc-pg226-2.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2002). *Remarks at the President's Environmental Youth Awards Ceremony*. 18 april. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2002-book1/pdf/PPP-2002-book1-doc-pg630.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2003). *Remarks on Energy Independence*. 6 februari. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2003-book1/pdf/PPP-2003-book1-doc-pg132.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2003). *Statement on Initiatives To Reduce Greenhouse Gas Emissions*. 12 februari. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2003-book1/pdf/PPP-2003-book1-doc-pg161.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2005). *Remarks in Kyoto*. 16 november. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2005-book2/pdf/PPP-2005-book2-doc-pg1722.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2007). *Statement on Earth Day*. 20 april. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2007-book1/pdf/PPP-2007-book1-doc-pg463.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2007). *Statement on the Energy Information Administration's Report*. 23 maj. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2007-book1/pdf/PPP-2007-book1-doc-pg612.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2007). *Remarks on Energy in Athens, Alabama*. 21 juni. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2007-book1/pdf/PPP-2007-book1-doc-pg780.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2007). *Remarks During a Meeting on Energy Security and Climate Change*. 28 september. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2007-book2/pdf/PPP-2007-book2-doc-pg1248-2.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2007). *Statement on the Energy Information Administration's Report*. 28 november. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2007-book2/pdf/PPP-2007-book2-doc-pg1502-2.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2007). *Remarks on Signing the Energy Independence and Security Act of 2007*. 19 december. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2007-book2/pdf/PPP-2007-book2-doc-pg1569-2.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2008). *Remarks on Energy and Climate Change*. 16 april. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2008-book1/pdf/PPP-2008-book1-doc-pg505.pdf> [hämtad 2019-05-07]

Bush, George W. (2008). *Remarks at the President's Environmental Youth Awards Ceremony*. 17 april. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2008-book1/pdf/PPP-2008-book1-doc-pg509.pdf> [hämtad 2019-05-07]

8.5 Uttalanden – Barack Obama

Obama, Barack (2009). *Remarks on Energy*. 26 januari. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2009-book1/pdf/PPP-2009-book1-doc-pg14-2.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2009). *Remarks on Energy*. 23 mars. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2009-book1/pdf/PPP-2009-book1-doc-pg315.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2009). *Remarks on Fuel Efficiency Standards*. 19 maj. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2009-book1/pdf/PPP-2009-book1-doc-pg672-2.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2009). *Remarks on Energy*. 29 juni. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2009-book1/pdf/PPP-2009-book1-doc-pg921-2.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2009). *Remarks on the Declaration by the Major Economies Forum on Energy and Climate Change in L'Aquila, Italy*. 9 juli. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2009-book2/pdf/PPP-2009-book2-doc-pg1072.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2009). *Remarks at the United Nations Climate Change Summit in New York City*. 22 september. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2009-book2/pdf/PPP-2009-book2-doc-pg1072.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2009). *Remarks on Winning the Nobel Peace Prize*. 9 oktober. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2009-book2/pdf/PPP-2009-book2-doc-pg1490-3.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2009). *Remarks in Tokyo*. 14 november. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2009-book2/pdf/PPP-2009-book2-doc-pg1674.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2009). *Remarks at a Plenary Session of the United Nations Climate Change Conference in Copenhagen, Denmark*. 18 december A. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2009-book2/pdf/PPP-2009-book2-doc-pg1820.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2009). *The President's News Conference in Copenhagen*. 18 december B. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2009-book2/pdf/PPP-2009-book2-doc-pg1823-2.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2009). *Remarks on Health Care Reform and Climate Change*. 19 december. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2009-book2/pdf/PPP-2009-book2-doc-pg1829.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2010). *Remarks on the Economy and Clean Energy*. 8 januari. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PPP-2010-book1/pdf/PPP-2010-book1-doc-pg13.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2011). *Proclamation 8657–Earth Day, 2011*. 22 april. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201100280/pdf/DCPD-201100280.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2014). *Proclamation 9106–Earth Day, 2014*. 21 april. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201400281/pdf/DCPD-201400281.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2014). *Remarks at the United Nations Climate Change Summit in New York City*. 23 september. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201400691/pdf/DCPD-201400691.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2015). *Remarks Prior to a Roundtable Discussion on Renewable Energy and Climate Change and an Exchange With Reporters at the Department of Energy*. 19 mars. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201500182/pdf/DCPD-201500182.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2015). *Statement on Pope Francis's Encyclical on Climate Change*. 18 juni. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201500441/pdf/DCPD-201500441.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2015). *Remarks at a Roundtable Discussion With Business Leaders on Climate Change*. 19 oktober. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201500737/pdf/DCPD-201500737.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2015). *Remarks at the First Session of the United Nations Climate Change Conference in Le Bourget, France*. 30 november. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201500847/pdf/DCPD-201500847.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2016). *Remarks Announcing the United States Formal Entry Into the United Nations Framework Convention on Climate Change Paris Agreement in Hangzhou, China*. 3 september. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201600556/pdf/DCPD-201600556.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2016). *Remarks During a Panel Discussion on Climate Change at the White House South by South Lawn Festival*. 3 oktober. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201600664/pdf/DCPD-201600664.pdf> [hämtad 2019-05-08]

Obama, Barack (2016). *Remarks on the Paris Agreement on Climate Change*. 5 oktober. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201600666/pdf/DCPD-201600666.pdf> [hämtad 2019-05-08]

8.6 Uttalanden – Donald Trump

Trump, Donald (2017). *Remarks Announcing United States Withdrawal From the United Nations Framework Convention on Climate Change Paris Agreement*. 1 juni. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201700373/pdf/DCPD-201700373.pdf> [hämtad 2019-05-09]

Trump, Donald (2017). *The President's News Conference With President Emmanuel Macron of France in Paris, France*. 13 juli. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201700468/pdf/DCPD-201700468.pdf> [hämtad 2019-05-09]

Trump, Donald (2017). *The President's News Conference With President Sauli Niinistö of Finland*. 28 augusti. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201700589/pdf/DCPD-201700589.pdf> [hämtad 2019-05-09]

Trump, Donald (2017). *Remarks in an Exchange With Reporters Aboard Air Force One*. 14 september. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201700637/pdf/DCPD-201700637.pdf> [hämtad 2019-05-09]

Trump, Donald (2017). *The President's News Conference With President Tran Dai Quang of Vietnam in Hanoi, Vietnam*. 12 november. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201700848/pdf/DCPD-201700848.pdf> [hämtad 2019-05-09]

Trump, Donald (2018). *The President's News Conference With Prime Minister Erna Solberg of Norway*. 10 januari. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201800020/pdf/DCPD-201800020.pdf> [hämtad 2019-05-09]

Trump, Donald (2018). *Remarks in an Exchange With Reporters Prior to Departure for Council Bluffs, Iowa*. 9 oktober. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201800683/pdf/DCPD-201800683.pdf> [hämtad 2019-05-09]

Trump, Donald (2018). *Remarks in a Briefing on Hurricane Michael Response Efforts and an Exchange With Reporters in Macon, Georgia*. 15 oktober. Tillgänglig: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201800705/pdf/DCPD-201800705.pdf> [hämtad 2019-05-09]